

SOERAKARTASCHÉ-COURANT

NIEUWS- en ADVERTENTIE-BLAD.

Uitsluitend Agent voor Europa E. ELSBACH (107 Rue Ordener) te Parijs.

Abonnementsprijs f 7.50 per halfjaar
bij vooruitbetaling.

De *Soerakartasche Courant* verschijnt
driemaal 's weeks: **Dinsdags, Donderdags** en
Zaterdags, uitgezonderd feestdagen.

Advertentiekosten behalve het zegel voor
elke 10 woorden voor 2 plaatsingen f 1.—
elke volgende plaatsing de helft.

Inzending der Advertentiën tot op den
dag der uitgave vóór 10 uur.

De Chinezen op Deli en de tabakscultuur.

Reeds herhaaldelijk werd in den laatsten tijd Sumatra's oostkust besproken, vooral dat gedeelte, het Oost-Indisch Californië onder den naam van Deli bekend, dat reeds tal van jaren groote winsten aan de schatkist heeft opgeleverd en waar de tabakscultuur eene zoo groote vlucht genomen heeft.

Bekend is het tevens, dat de Europeesche planters aldaar in den laatsten tijd veel tegenspoed met hun Chineesch werkvolk ondervinden, zoodat mittertij, die dikwijls door de militaire macht onderdrukt moeten worden, als ook schuurbranden, niet tot de zeldzaamheden behooren.

Ofschoon de oorzaak daarvan meestal gezocht wordt in de veeten, die de koelies van verschillende contrijen onderling hebben, bestaan er naar onze meening daarvoor ook nog andere redenen.

De groote winsten in aanmerking genomen, die vele tabaksondernemers aldaar in de laatste jaren gemaakt hebben en nog maken, mag men vragen of het niet rationeel en in het belang der planters zelve zoude zijn, wanneer het werkvolk eene ruimere betaling ontving.

Vele Chineesche landverhuizers zien zich thans op Deli in hunne verwachting teleur gesteld, nl. om met het door hen opgespaarde geld naar hun vaderland te kunnen terugkeeren, de illusie van elken Mongool.

De meeste Chinezen aldaar zien al spoedig in dat hunne hoop daarop nimmer verwezenlijkt zal worden, en betreuren het oogenblik waarop zij zich hebben laten overhalen, meestal door schoonschijnende beloften, om in Deli hun fortuin bij de tabakscultuur te beproeven.

Wel is waar, is de betaling der koelies veel hooger dan hier op Java, maar de eerste levensbehoeften zijn er ook veel duurder.

Wanneer de tabaksfabrikanten de loonen wilden verhoogen, dan zoude er niet alleen beter werk gesecht en geleverd kunnen worden, maar het zou ook van invloed zijn op de thans zoo talrijke politiestrafpen.

De koelies die b. v. nu dóór den rechter met één dag terarreststelling gestraft worden, worden in de gevangenis beter gevoed dan zij gewoon zijn, bovendien zonder er voor te werken.

Het werkvolk heeft twee dagen in de maand vrij, de ochtenduren daarvan afgerekend, die aan de uitbetaling van het loon besteed worden.

Bij verhooging daarvan zouden zij zich minder gereedelijk laten vinden om met den politierechter in aanraking te komen, daar voor de dagen in de gevangenis doorgebracht, zij geene betaling ontvangen en een gevangenisstraf voor den spaarzamen Chinees derhalve tevens een klontje uit de pap is.

Verder is het Europeesch personeel op de tabakplantages meestal de taal der koelies niet machtig, zoodat zij geheel afhankelijk zijn van de Chineesche opzichters, tandils genaamd, die hunne eigen belangen op den voorgrond stellen.

Daar zij met de taxatie der tabak belast zijn, kunnen zij het werkvolk veel voor- of nadeel berokkenen.

Daarbij zijn de meesten hunner geldschietters, (tegen buitensporige renten), en treden tevens als handelaars op, waarbij zij aan hunne ondergeschikten slechte goederen slijten, tegen een winst soms van ± 100 percent.

De ondernemers doen wel al het mogelijke om die afzetterijen tegen te gaan, en hebben o. a. in alle werkplaatsen lijsten doen hangen, waarop de prijs der goederen vermeld is, maar ieder die met het Chineesch karakter bekend is, weet hoe moeilijk het is om het kwaad met wortel en tak uitteroeien.

De meeste onlusten te Deli, vloeiden dan ook voort uit de kwade praktijken der tandils, die inzonderheid voor koelies van een andere landstreek dan zij zelve afkomstig, harde meesters zijn. Onlangs zijn er pas vier dier snuiters, (naar wij uit de Deli-Courant van 7 Mei jl. zagen) door verbanning onschadelijk gemaakt.

Door met voorzichtigheid te werk te gaan bij de keuze der tandils en daarbij zich met de borst op het aanleeren der Chineesche taal toe te leggen, ten einde persoonlijk met het werkvolk te kunnen omgaan, zoude men eene groote schrede in de goede richting doen.

De tandils die over het algemeen zelfs ruimer betaald worden dan het Europeesch personeel, schijnen bij de tabakscultuur te Deli tot heden nog onmisbaar te zijn; de meesten hunner zijn of worden spoedig mannen *in bonis*.

Een andere oorzaak der strubbelingen ligt, naar velen denken, in de geheime Chineesche genootschappen.

De twee vereenigingen tot onderling hulpbetoon op Deli, Gihling en Hosing genaamd, staan echter in zoo'n nauwverband, dat zij niet vijandig tegen elkander optreden.

Voor al in Californië bestaan zulke vereenigingen. Er zijn er daar zes, als Yong Wong, Howk Wah, Sam Yup, Yen Wah, Kong Chow en Yong Woh. Het zijn liefdadigheids-maatschap-

pijen, waarvan ieder zorgt voor de emigranten die uit een bepaald district of provincie komen.

De compagnie zorgt ook voor de zieken, die geen vrienden of middelen hebben en belast zich met het terugzenden naar China van het gebeente van hen die in Californië sterven.

Eerder echter zou men die verwikkelingen moeten wijten aan de vijandschap die Chineezen uit verschillende streken elkander toedragen.

In China zelf ontstaan die opstanden op nog veel grooter schaal.

Op Borneo's westkust gebeurde onlangs hetzelfde waar de Keh Chinezen eene vijandige houding hadden aangenomen tegenover hunne rasgenooten van Haklo, terwijl die van Hok-Kien weder met beide deze in conflict waren.

De landelijke ondernemers op Deli zijn steeds de dupe van de historie; eene werkstaking van slechts acht dagen gedurende den oogsttijd kan, door het niet tijdig binnen halen der tabak, aanmerkelijke schade berokkenen.

Het kwaad zou veel verminderd worden wanneer men op de ondernemingen slechts werkvolk van *eene* landstreek of provincie in dienst nam, waarbij dus geen rassenhaat te duchten ware.

Sommige ondernemers trachten dan ook dien weg inteslaan en onder hunne koelies eene schifting te houden.

Het Chineesche werkvolk op Sumatra's oostkust is van zes verschillende oorden afkomstig nl. uit de omstreken van Fokiën en Canton, uit de provincie Hailagong, uit Haklo, Amoy, Macao en van het eiland Hai-Lam, welke laatste meestal als huisbedienden gebruikt worden, terwijl dat Amoy het vrouwelijk contingent levert, die voor de schoonste—niet de deugdzaamste—in het Hemelsche rijk doorgaan.

Behalve dat deze zes stammen herhaaldelijk vijandig tegen over elkander staan, kunnen ook de Canton en Fo-Kiën Chinezen dikwerf met elkander niet overweg, zooals nu en dan op Riouw blijkt.

Men heeft op Deli vroeger wel eens proeven met Klingalezen getomen, maar deze waren voor de tabakscultuur geheel en al onge-schikt, en slechts bruikbaar voor grobakvoerders, oppassers en dergelijke functien.

De Javanen aldaar, meestal afkomstig van de tabakplantende Residenties op Java, houden zich voornamelijk bezig met huizenbouw en het sorteeren, bossen en afpakken van het product in de pakhuizen.

Men vindt er ook Maleijers, Batakkers, Gajoes, Siameezen en andere naties, die allen echter door verregaande luiheid uitmunten, en

zonder voorschot geen stap verzetten. De tabakscultuur op Sumatra's oostkust staat of valt onder de tegenwoordige omstandigheden althans, met het Chineesche werkvolk, zoo goed als de Australische suikercultuur met de Kanaka's (Zuidzee-eilanders) als de Zuid-Amerikaansche katoenteelt met de negers, enz.

In afwachting dat de N. I. regeering zich wat meer aan dat vooruitstrevende gewest late gelegen liggen en er eene geordende maatschappij geboren worde, zouden de fabrikan-ten zelve reeds den toestand vooruit helpen door vermindering der werkuren (thans tien uren daags), verhooging der loonen, controle der tandils, bijeenbrengen van landgenooten als koelies en bovenal door het belijden eener leer welke Amerika groot heeft gemaakt, het beginsel van *Selphelp*.

Omtrent de cultuur van het gewas, waarin zoovelen op Deli een bestaan vinden, wenschen wij hier nog het volgende te vermelden, voorkomende in een der laatste Hollandsche mailbladen en ontleend aan eene voordracht in het Indisch Genootschap te Rotterdam.

Sumatra verkeert, wat den tabaksbouw aangaat, in een tijdperk van bloei, evenzeer zoo niet meer dan Java ooit heeft gekend. Die welvaart van Deli, Lankat heeft echter een meer gezonden grondslag, en is het daarom niet te verwachten ja zelfs is het onmogelijk dat in deze het voorbeeld van Java zal kunnen worden gevolgd.

Op Deli, Lankat bezitten de ondernemers de gronden in erfpacht van den Sultan, eigenaar, en geschiedt daar de geheele tabaksbouw door en voor rekening van den planter zelve. Deze bracht in de laatste jaren ongeveer 100,000 pakken op ter waarde van 19½ à 21 miljoen gulden.

Men beweert dat Deli en Lankat zich zoo spoedig en zoo buitengewoon hebben kunnen ontwikkelen, doordien de eerste ondernemers aldaar met den Sultan van Deli en niet met het Nederlandsch Gouvernement te maken hadden, in welk laatste geval de Deli-concessie hoogst waarschijnlijk nog met Ombiliën- en andere aanvragen op het lijstje van studie of onderzoek zou prijken. In de kringen der mannen van zaken noemt men zoo ondenkend mogelijk alle regeerings-tusschenkomst het officieele remtoestel dat den trein eenige uren doet stilstaan om de wagens te controleren. Wat daarvan zij, onderzoeken we thans niet. De heer C. W. Jansen, die in Heft 200 van de *Deutsche Zeit- und Streitfragen*, de geschiedenis der *hollandische Kolonialpolitik* behandelt, geeft daarop een gemotiveerd antwoord, en komt tot de

Feuilleton.

6. BOB ZELLINA.

NOVELLE

uit het Duitsch van

KARL THEODOR SCHULTZ.

Doch zulk een geschokt en afgemat gemoed haakt naar rust en kalme en neemt ook het geringste dat daar iets toe kan bijdragen gretig en met dankbaarheid aan; zoodra dus Alma's vader bemerkte, dat hij zijn doel had bereikt, en dat de liefde voor Hoff-feld ten minste geen hinderpaal zou wezen tot de verwezenlijking van zijne plannen, had hij tegenover haar weer geheel de vroegere houding aangenomen en behandelde hij haar even joviaal en minzaam waardoor hij zich steeds zoo innemend had voorgedaan, en voor Alma het leven gelukkig en tevreden had doen voorbijgaan. Hij kwam haar dan steeds voor minder als een vader, dan wel als een ouderen vriend en meestal een toegevend, geenszins een streng of veel-eischenden. Vooral thans liet hij haar zooveel mogelijk vrij en wist niet wat hij bedenken zou, om haar zijne voorkomendheid te bewijzen, en daarom had hij mevrouw Von Lossen overgehaald wat vriendelijker

tegen haar te zijn. Een paar dagen achtereen kwam dan ook mevrouw Von Lossen, om Alma voor een ochtendwandeling af te halen, en praatte daarbij zoo ongedwongen en opgewekt, dat Alma, wie dit van nature eigen was, dadelijk in dienzelfden toon verviel, te eer daar niet de minste toespeling op het voorgevallene gemaakt werd. Trouwens dit had moeilijk kunnen gebeuren, daar Ruland met niemand, zelfs niet met mevrouw Von Lossen over Alma's liefde gesproken had, juist met de bedoeling om dit als een onbeduidende zaak schertsend te kunnen behandelen, zoo er wellicht later, door praatjes, iets van tot de Zel-lina's mocht doordringen. Doch zelfs die voorzorg bleek geheel onnoodig, want de handelsraad was, door voortdurende ziekelijkheid, meest altijd gedwongen geworden om zijn kamer te houden, en had dus geen gelegenheid gehad, naar Mesdroy te gaan, en daar de praatjes van den dag te hooren. Bob was eerst kortelings aangekomen en had dus nog niets kunnen vernemen, maar buitendien in de verhouding tusschen Hofffeld en Alma had men niet anders kunnen ontdekken dan de beleefdheden, die van een druk verkeer van een galant officier met een beeldschoon meisje het gewone gevolg zijn.

Bij het eind van de tweede wandeling hadden de beide dames schijnbaar toevallig Bob ontmoet. Hij vergezelde hen, en zijn aangenaam, schoon eenigszins zwaarmoedig uiterlijk, maakte op Alma den gunstigsten indruk. Dat zwaarmoedige vertoonde zich ook in zijne houding en manieren, want als hij in gedachten verzonken, voor zich heen staarde, werd zijn lang

figuur eenigszins gebogen, iets wat Alma vroeger nimmer bij hem bemerkte had! en die houding was vol-strekt niet gezocht of gemaakt, zoodat men terstond begreep, dat hem iets scheelde, of dat hij zich gedrukt gevoelde. En Alma was te zeer een jong meisje, om het niet streefend te vinden, dat zij de waar-schijnlijke oorzaak van die stemming was. Toch gaf dat haar eene zekere gedwongenheid, die echter hare aanvalligheid verhoogde, zoodat Bob spoedig genoegzaam in alles blijken liet, hoezeer zij steeds het voorwerp van al zijne gedachten was. Voor het huis waar de Ruland's woonden, nam men van elkaar afscheid, dat vrij lang gerekt werd, en toen Alma de stoep oplep, vergat zij voor de eerste maal, sinds het vertrek van Hofffeld, het afscheid dat zij van hem genomen had.

Zij ontmoette daarna Bob meermalen en bleef langer met hem te zamen; de handelsraad kwam herhaaldelijk bij haar vader en de twee oude heeren werden hoe langer hoe hartelijker jegens elkaar, tot op zekeren dag haar peet deftig kwam aanrijden en in al-le statie en vormen voor zijn zoon aankom om haar deel! Haar vader was daarbij tegenwoordig en zijn gelaat glinsterde van vreugde, en haar peet kon geen woorden genoeg vinden om den lof van zijn Bob in het breede uit te meten, en haar te verzekeren hoe ook voor hem, ouden ziekelijken man, hare toestemming en haar verblijf in zijn huis van zulk een wel-dadigen en troostrijken invloed zou wezen. Zoodat het »jawoord" haar lang zoo moeilijk niet viel, als zij zich dit had voorgesteld.

Geen wonder dat de handelsraad die gelegenheid niet voorbij deed gaan, om een feestelijk diner ter eere der jonge verloofden aan te richten, en daardoor opnieuw te bewijzen, dat hij niet ten onrechte den naam had van den besten kok en den fijnsten wijn-kelder in de stad te bezitten. Alma had zich reeds zooveel moeten laten welgevalven, dat zij ook hierin zich gemakkelijk kon schikken.

Dus ging ook die dag voorbij, zonder haar al te zwaar te vallen, en Bob hoorde met ingenomenheid hoezeer Alma door hare bevalligheid en bezadigheid, bij het schitterend geluk dat haar ten deel gevallen was, aller harten had weten te winnen. Dat alles en nog zooveel liefs meer, moest hij haar nog zeggen—en daarom trok hij, toen de laatste gasten nauwelijks waren verdwenen, haar arm onder den zijne, en bracht haar buiten op het balkon, waar zij nog eens samen gestaan hadden, toen Alma voor hem gelucht was. Met oogen stralend van geluk herinnerde hij haar, daaraan.

Alma verzocht hem dringend daarover niet meer te spreken.

»Wel zoo!" voerde Bob schertsend haar te ge-moet. »Iets dat men liever niet meer wil aanroeren, is meestal toch iets van nogal eenige beteekenis en invloed; misschien was het hier wel eene onweder-staanbare?"

Hij lachte overmoedig.

»Maar" vervolgde hij op ernstiger toon, »'t is waar, de invloed van zoo'n achtingswaardige papa heeft ontzaglijk veel kracht. Ik had het niet zoo gedacht,

conclusie dat voor onze koloniën alleen red- ding te vinden is in de ontwikkeling van par- ticulieren ondernemingsgeest, die echter waar ze zich naar Indië wendde, stelselmatig werd neergedrukt, in de 17e en 18e eeuw door de geprivilegeerde souvereine Compagnie, in de 19e eeuw door de handeldrijvende regeering zelve.

(Wordt vervolgd.)

De laatste moord te Parijs.

Naar thans verzekerd wordt, heeft Marchan- don niet bekend de moordenaar te zijn van mevr. Cornet, of die bekentenis herroepen, en daarentegen verklaard dat hij zich enkel schuld- dig heeft gemaakt aan diefstal. Hij had, aldus zeide hij, een zijner vrienden, Anatole genaamd, wiens familienaam hij voorgaf niet te kennen, 's avonds heimelijk in het huis van mevr. Cor- net gelaten met het doel om gemeenschappel-ijk haar te bestelen. Hij dacht dat dit rustig in 't werk zou kunnen gaan, maar mevr. Cor- net was wakker geworden, terwijl eene lade van eene secretaire geopend werd. De andere, namelijk Anatole, vloog toen op haar toe en sneed haar den strot af.

Dat die verklaring niet het minste geloof vindt, begrijpt men. Ook moet eene revolver van mevr. Cornet, die zij elken avond vóór het naar bed gaan op een nachttafeltje neer- legde, in het huis van Marchandon te Compiègne gevonden zijn.

Marchandon is 21 à 22 jaar oud, diende als dragonder in het leger, waaruit hij na zes maanden deserteerde, en ging toen den breeden weg der misdaad op, van erger steeds tot er- ger, zooals uit het verhaal in ons vorig Nom- mer is gebleken.

Hij was als huisknecht (dat beroep nam hij aan, of liever wendde hij voor, om des te gemakkelijker te kunnen rooven) in dienst bij den vermaarden kleermaker Worth, op diens villa te Suresnes. Daar kwam een politiedie- naar om hem gevangen te nemen, daar hij een vonnis bij verstek gewezen (10 jaren dwang- arbeid wegens diefstal van een aanzienlijke som als huisknecht bij dr. Lacharrière) te zij- nen laste had. Marchandon bood niet den minsten tegenstand; bedaard ging hij mede, en de tocht naar Parijs werd te voet onder- nomen. Op een gegeven oogenblik lichtte Mar- chandon den politiedienaar een beentje, zoodat deze viel, en Marchandon pakte zich nu ijlings weg, nam eene huurkoets, liet zich naar Sur- resnes brengen, verklaarde aan Worth met het eenvoudigste gezicht ter wereld, dat er eene vergissing te zijnen aanzien heeft plaats gehad en dat hij mitsdien was teruggekeerd. Een poosje daarna ging hij naar zijne kamer, pak- te zijne bagage en reisde, zonder iemand iets te zeggen, naar Compiègne.

De vorige week was hij weer naar Parijs gekomen om er op nieuw een slag te slaan. Met dat doel had hij zich aangemeld bij een verhuurkantoor voor eene plaatsing als huisk- knecht bij aanzienlijke menschen. Hij gaf voor Henry Martin te heeten. Daar prinses Doniatow- ska een huisknecht zocht, zoo kwam hij met haar in aanraking. Door haar na zijne getuigschriften gevraagd, zeide hij dat zij omtrent hem inlich- tingen kon inwinnen bij graaf de Brédeville, wiens adres hij opgaf. De prinses schreef aan dat adres en kreeg tot antwoord een brief met de beste getuigenissen, maar in keukenmeidstijl en wemelende van spelfouten. Dit kwam haar verdacht voor; zij begaf zich naar het opge- geven adres, waar de portier haar zeide dat hij geen graaf de Brédeville kende, maar dat een jongmensch Dinsdag bij hem was geko- men met het verzoek om een brief, die voor hem bezorgd zou worden, in ontvangst te neuren.

Den volgende dag las zij in de dagbladen, het verhaal van den moord van mevr. Cornet met de omstandigheden in zoover die toen be-

maar ik heb er nu de bittere ondervinding van op- gedaan!

„Bittere ondervinding?” vroeg Alma spottend, toen hij bleef zwijgen „omdat ge een paar daagjes...” „O!” viel hij haar haastig in de rede. „In jaren heb ik zulke droeve uren niet doorleefd, als in die paar daagjes, zooals gij die lachend blijft te noemen.” „Zou ik daar werkelijk over gelachen hebben,” vroeg zij in zich zelve. „Maar voor mij zijn dat nog heel andere uren geweest!”

Zij keek in de verte en zei: „Doch dat alles is nu al lang voorbij!”

„Ge zegt dat op een toon” hernam Bob, eenigszins opmerkzaam geworden „alsof gij zelve er ook onder geleden hadt?”

Zij zag hem zwijgend aan.

„Ten minste ik meende dat uit uwe woorden te kunnen opmaken” liet hij er verontschuldigd op volgen. „Dan hebt ge toch zeker aan mij gedacht! O! nu begrijp ik het, en dan ben ik u daarvoor innig dankbaar, want ik wil u dadelijk, als een mijner gebreken, bekennen, dat ik erg jaloersch ben. En dat zal ik vooral ten uwen opzichte wezen, dat gevoel ik nu reeds ten volle, jaloersch op iedere van uwe gedachten, jaloersch op elken blik uit uwe lieve oogen! Verschrikt gij daarover?” Alma schudde het hoofd.

„O! neen! dat behoelt ge ook niet. De Zellina's stammen wel uit het zuiden af, en misschien is er nog iets van dat vurige bloed in onze aderen ge- bleven, maar jaloersch, volgens de gewone opvatting

kend waren. Ook las zij dat een pas aange- nomen huisknecht, Henry Martin genaamd, de moordenaar moet zijn, aangezien hij zich uit de voeten gemaakt had. Men stelde zich voor wat zij op dat oogenblik gevoeld moet hebben, op de gedachte, dat zij op het punt geweest is dienzelfden persoon in dienst te nemen.

Prinses Poniatowska begaf zich naar de prefectuur van politie om mededeeling te doen van hetgeen haar met betrekking tot den zich noemenden Henry Martin wedervaren was.

De ambtenaar, die haar te woord stond, haalde uit eene lade een pakje met fotografische portretten (de politie laat namelijk alle gevangenen fotografeeren en bewaart die af- beeldingen als een kostbaren schat ter opspo- ring van recidivisten), en liet er een van zien aan de prinses. Dadelijk riep zij: „Dat is hij!” Het portret was dat van Marchandon, alias Henry Martin.

Ook de meid van mevr. Cornet erkende het portret als dat van den voortvluchtigen huisk- knecht.

Hoe echter is de politie te weten gekomen, dat Marchandon te Compiègne te vinden was, althans dat hij daar woonde?

Marchandon had, toen hij bij mevr. Cornet in dienst was gekomen, de meid 30 fr. ter leen gevraagd, om zich een zwart pak te kunnen aanschaffen want dat was bij het tafeldienen en bij andere gelegenheden noodig. De meid had hem die som ter hand gesteld, en March- andon was toen uitgegaan en met een zwart pak teruggekeerd. Toen de politie dit van de meid van mevrouw Cornet gehoord had, zond zij een der fijnste speurhonden naar eene be- kende uitdraagster, van wie het bekend is, dat zij bezoek ontvangt van allerlei slag van lieden voor het koopen, verwisselen of verhuuren van pakken. De politiedienaar zeide haar dat hij door zekeren Henry Martin, dien hij te spreken had, te haren huize was bescheiden. De uit- draagster antwoordde dat zij aan dien persoon een zwart pak had verhuurd, maar dat hij thans niet in haar huis was. De politiedienaar knoopte verder een praatje met haar aan en kwam van haar te weten dat Henry Martin haar had gezegd te Compiègne te wonen; doch zijn adres kende zij niet.

De heer Kuenen, chef der veiligheidspolitie, begaf zich nu, vergezeld van twee politiedie- naren, naar het station om naar Compiègne te vertrekken. Aan het loket van het station liet hij het portret van Marchandon zien en vernam hij dat een persoon van die figur eene kaart eerste klasse naar Compiègne had geno- men. Nu was het spoor van den misdadiger gevonden. Wat eene verbazing onder de deftige klasse te Compiègne, toen men er vernam dat Marchandon, die er te boek stond als een door en door braaf man, wiens grooftere lust het schéen te tuinieren, opgepakt werd als moor- denaar!

Zijne maitresse, Jeanne Blin, is insgelijks gevankelijk naar Parijs gebracht, als verdacht van medeplichtigheid aan diefstal, daar de vele kostbare voorwerpen in haar bezit gevonden die verdenking wettigen.

N. R. C.

Ingezonden Stuk.

Geachte Redacteur!

Dat de nauwgezetheid bij de S/S in het bezorgen van bestelgoederen te wenschen over- laut, blijkt uit het feit dat de heer O. E. S., jagende in den omtrek van Sragen, per trein II een dood varken en een pakje verzond, die, ten 9 u. 29 m. te Solo - Djebres aankomende, den geadresseerde ten 11 à 12 ure hadden kun- nen bereiken.

Deze ontving ze echter successievelijk ten 2 en 4 ure, waardoor het pakje het doel miste en het zwijn als adellijk wild, d. i. oneetbaar aankwam.

Van het woord, ben ik volstrekt niet. Iets van een Othello steekt er niet in mij! Maar in dien zin ben ik jaloersch dat ik ten hoogste najverig op waarheid ben. Al wat schijn of gemaktheid is, kan ik niet dalden of verdragen; zoo ben ik immer geweest! Daardoor heb ik mij ook nimmer goed kunnen schlik- ken in mijne betrekking, die mij zoo vaak aanleiding gaf, zoo veel onwaarheid en schijnschoon te ontdek- ken en dubbel verheug ik mij dus in het vooruit- zicht van mijn nieuw bestaan. Met u het stille landelijke leven te mogen genieten, o! Alma! het is of mij reeds een deel der hemelsche zaligheid zal te beurt vallen. Zeg toch niet, dat ik dweep! Waardoor gevoelde ik mij, ondanks de angstige uren van die twee laatste dagen, toch door u zoo boven alles gelukkig? omdat ik wist, omdat ik er zeker van was, dat ik in u mijn geluk moest vinden — want gij en ik — wij zijn waar en opracht! Een ander zou misschien alleen op het uitwendige gelet en zich aan mij verbonden hebben, schoon zij wel- licht in haar hart niets voor mij gevoelde. Maar gij, ge hebt eerst goed het voor en het tegen na- gegaan, en niet voordat ge er zeker van waart, dat ge mij gelukkig zoudt kunnen maken, hebt ge aan mijne wenschen toegegeven. Is het niet zoo?”

Alma boog het hoofd zoo diep ter neer, dat hare krullen op Bob's arm vielen. Eén oogenblik welde in haar hart de begeerte op, om hem alles te be- kennen, zich even openhartig te betoonen, als hij was, en werkelijk diegene te wezen, die hij meende in haar te vinden. Doch het duurde slechts één

Reeds vroeger hadden zulke nalatigheden plaats; de ontvangers weigerden dan wel de ontvangst, doch daarop heeft de Mij. de akal gevonden om corrosieve waar slechts franco aan te nemen, terwijl de afladers aan tusschen- stations en halten ook nog zelf voor de inla- ding moeten zorgen, wat men daaraan wijten wil, dat de koelies aldaar voor de reglemen- taire los- en laadloonen niet werken willen.

De S/S mocht ten dezen een voorbeeld ne- men aan de N. I. S. M., die zulke bederfelijke goederen met spoed bezorgt.

Achtend,

Uw dw.

T. E. P.

Soerakarta.

Sluitdagen der Mails.

EUROPEESCHE MAILS.

Te SAMARANG:	Te BATAVIA:
Fr. 11—25.	Fr. 14—28.
Eng. 2—16—30.	Eng. 5—19—3 Juli
Holl. 2—13—23.	Holl. 5—16—26.

Queensland Royal Mail Line.

Te Samarang 8.

Te Batavia 11.

Verzorgingsgesticht

Commissaris der maand Juni 1885,

de heer J. G. M. A. CARLIER.

Maanstand.

Zaterdag 6 Juni L. K. Zaterdag 13 Juni N. M.
Vrijdag 19 Juni E. K. Zaterdag 27 Juni V. M.

Vertrek der Treinen

Samarang—Solo	6.50 v. m. sneltrein, welke te Solo aansluit aan den sneltrein, die om 10.30 v. m. van daar naar Soerabaja ver- trekt. Verder 8.31 v. m. 4.11 n. m.
Solo—Samarang	7.2 v. m. 10.30 v. m. 2.16 n. m. sneltrein, welke aansluit aan den sneltrein, die om 6.20 v. m. van Soera- baja vertrekt.
Samarang—Kedong-Djati	2.55 n. m.
Kedong-Djati—Samarang	8.12 v. m.
Samarang—Djokja	6.50 v. m. 8.31 v. m.
Djokja—Samarang	7.15 v. m. 12.25 v. m.
Djokja—Solo	7.15 v. m. 9.48 v. m. 1.25 n. m. 3.55 n. m.
Solo—Djokja	7.13 v. m. 10 v. m. 1.53 n. m. 3.36 n. m.
Willem I—Kedong-Djati	6 v. m. 2 n. m.
Kedong-Djati—Willem I	8.5 v. m. 4.11 n. m.

	10.41 (sneltrein) aank. Soe- rabaja 6.—
	2.35—aank. Madioen 5.52.
Soerabaja—Solo Djebres	6.20 (sneltrein) aank. Solo Dj. 1.28
	8.25 aank. Solo Dj. 6.—
	11.57 aank. Madioen 5.51

(Tijdsopgaven volgens middelb. tijd Soerabaja: 9 mi- nuten verschil met Solo; 12 uur Soerabaja = 41.51 Solo.)

Op de politierol van heden werden gestraft, wegens het bezit van clandestiene opium, met 3 md. krakal Saridjo en Tomedjo, 2 md. id Bok Pariak, 1 md. id. Bok Soetodrono alias Pandjang, 15 dagen id. Tolosono, Tirtodikromo, Wongsowidjo en Singosemito, 8 d. id Kar- todrono, terwijl werden vrijgesproken Resontan- nie, Bok Rososetiko, Sodikromo en Ruden Sas- troprapono; Kariosengadjo werd naar den Resi- dentieraad verwezen.

Wegens het toebrengen van slagen werd gestraft Lie Kie Moei met 2 md. en Tan Kim met 15 dagen krakal.

oogenblik, zij huiverde er voor terug; de vrees en de angst behielden de overhand. En ook nu dacht zij weer, waarom zou zij het doen? waartoe zou het nu nog dienen? Alles was immers tot nu toe goed afgevoerd, en nu nog daarover te gaan spreken, dat zou zoo licht allerlei treurigs en onaangenaams ten gevolge kunnen hebben. Daarenboven zij had immers voorgoed met het verleden afgedaan!

„Al ben ik nog niet geheel zóó, als gij van mij geloof,” zei zij eenigszins beschroomd, „toch verze- ker ik u plichtig dat ik al mijn best zal doen, om zoo te worden” liet zij er vaster op volgen.

„Alma! mijne Alma!” riep Bob, met zulk eene opgewondene hartstochtelijkheid, dat het was of zelfs in de natuur die kreet weerklink vond. Eén oogen- blik werd het in de olmen bladstil, het gekrijsch van de uilen hield plotseling op, en een bleek straal van de maan rustte, als zegenend, op de hoofden van het jonge paar.

De gewone wisseling van Herfst en Winter, Lente en Zomer had zich sinds reeds vier maal herhaald. Wel stond de oogst nog overal te velde, maar reeds vielen hier en daar enkele vroeg verdorpe bladeren, en de ergste zomerwarmte was al overgegaan in de koelere temperatuur van de laatste weken in Augustus.

De verloopene vier jaren hadden in de familie Zellina heel wat verandering teweeggebracht. In de eerste Lente na Bob's huwelijk was de handelsraad, ten gevolge van zijn steeds smartelijker wordend

De feesten bij gelegenheid van het huwelijk van den zoon van Pangeran Hario Gondo Atmodjo met de dochter van Pangeran Hario Adi Widjojo zijn in vollen gang.

Zondag ochtend omstreeks ten 10½ ure werden de bruidsgeschenken onder een grooten toeloop van nieuwsgierigen en met veel staatsie, naar de woning der bruid overge- bracht.

Gisteren avond werd de bruidegom aan zijne aanstaande echtgenoot voorgesteld, welke ce- remonie weder honderden van nontonnens van allerlei landaard en kunne lokte, en opgeluis- terd werd door soorten van inlandsehe muziek en de wajang orang.

In den dalem van Pangeran Hario Adi Widjojo waren tal van belangstellenden aan- wezig, waaronder men opmerkte ons Hoofd van Bestuur met vele ambtenaren, Z. H. den Kroonprins met vele Pangerans van het kei- zerlijke huis; Z. H. Pangeran Praboe Prang Wa- dono met H. D. gevolg, den Militairen Comman- dant en officieren, benevens de élite onzer burge rij, aan wie een souper aangeboden werd dat tot laat in den nacht duurde.

Over 5 dagen zal het jonggehuwde paar in den dalem van Pangeran Hario Gondo Atmod- jo zijn intrek nemen, alwaar ook eenige feesten zullen gegeven worden.

De intekeningslijst voor een feest aan de schooljeugd prijkt reeds met een ruim cijfer en vrij belangrijke bedragen komen daarop voor, zoodat de Commissie alle eer van haar werk heeft, en de kinderen een aangenamen avond in het verschiet hebben.

Gisteren avond had de eerste les plaats voor de leerlingen der Gouvernements lagere scholen alhier, die kosteloos onderwijs in de Gymnas- tiek wenschen te genieten.

Ongeveer een veertigtal kinderen hadden zich daartoe aangemeld; dat getal zou misschien nog toenemen wanneer men het uur der lessen, thans van 6½—7½ uur, wat wilde vervroe- gen, vooral voor de kinderen die op verren afstand wonen.

Zondag middag gaf Z. H. de Soesoehoe- nan aan H. D. familie en Hofgrooten een partijtje op Langen-Hardjo.

Bij die gelegenheid had er ook een gevecht plaats tusschen een tijger (klein soort) en een reusachtigen bok, die behalve met flinke hoorns, nog gewapend was met vier spitse stalen lans- jes op den kop vastgemaakt. Hij verliet dan ook als overwinnaar het strijdperk.

De harddraverijen van paarden, die 's mor- gens van en naar het wed gebracht worden, gaan nog steeds ongestraft hun gang.

Zaterdag ochtend kwam de Pastoor de Bruin op den driesprong van Lodjie-Woerong en Adiwidjan, met zoo'n dollen ruiters in aanra- king, maar ontkwam door een zijsprong, waarbij Z'Erw. bijna in de leiding terecht kwam, het gevaar.

Heden ochtend namen wij een kijkje in de bijna geheel gerestaureerde Protestantsche kerk alhier; onze stadgenoot de Heer Utrecht heeft daarvan alle eer. Zoowel van binnen als van bui- ten ziet alles er netjes uit. De kerk zal mede op nieuw bevolerd worden met een nieuw soort plaveien, die reeds onder weg zijn en een nieuw ameublement, kroon- en muurlampen volgens de nieuwste smaak enz. bekomen.

De architect zou echter bij het werk geen zijde gesponnen hebben en dus in dubbelen zin pro Deo gewerkt hebben.

Ook de kosterwoning en bijgebouwen zul- len worden gerepareerd.

In de laatste dagen is het op de pasars al- hier peperduur; kippen, eieren, groenten enz. in de eerste plaats.

lijden, bezweken. Mevrouw Von Lossen had zich ten plicht gerekend, om hem bij de verergering der ziekte niet te verlaten, en hem tot het laatste toe bij te staan, zoodat haar huwelijk met Ruland eerst in den daaropvolgenden herfst zeer stil voltrokken was.

Door den dood van zijn vader had Bob zich ver- plicht gezien, langer in de stad te vertoeven, dan zijn voornemen geweest was, want nadat hij de erfenis met zijne zuster verdeeld had, was hij ertoe overgegaan om de bankierszaak van zijn vader te li- quideeren, ten einde zich volgens zijne begeerte, ge- heel op zijn landgoed terug te trekken.

(Wordt vervolgd.)

Als reden geeft men op niet alléén de veelvuldige inlandsche huwelijksfeesten, maar ook de vele slamattans door de geloovigen gegeven in deze maand (Roewah) die de Vasten voorafgaat.

Als een vervolg op een vorig entrefilet over woekerente moge dienen, dat iemand alhier voor het leenen van f 74 pensioen, f 32.— aan rente (?) betalen moest. Aan dat slachtoffer is geraden zich tot onzen Assistent-Resident te wenden, die misschien wel middel weet tegen zulk halsafsnijden.

(Aangeboden.)

GEMENGDE BERICHTEN.

—Krachtens machtiging des Konings is door den Gouverneur-Generaal dispensatie verleend aan de huurders der in deze Residentie gelegen landbouwonderneming Sempoe Pakem van de krachtens de overgangsbepalingen van het reglement op de huur en verhuur van gronden voor den landbouw in de Vorstenlanden op hen rustende verplichting, om die onderneming tot eene uitgestrektheid van minstens 200 bouws uit te breiden.

Mat

Business is business zegt de Amerikaan, en deze zinspreuk is ook in Europa opgeld gaan doen, hoewel men in de oude wereld, wat eene strikte opvolging betreft van de levenswijshouding die zij bevat, toch nog zeer bij de Transatlantische natuurgenoeten ten achteren is.

Menig Europeaan toch zoude zich, door bespottelijke bescheidenheid daartoe gedrongen, niet met de opvatting van den ex-president der Vereenigde Staten, Arthur kunnen vereenigen dat zelfs voor de hoogstgeplaatste persoonlijkheid het salaris eene zaak is, waargen op in de eerste plaats de aandacht moet gevestigd zijn en dat men er zich geen halve cent van moet laten beknijselen.

Toen Cleveland den eed aflegde, aan afloop van welke plechtigheid hij eerst als president kon worden beschouwd, was het middag en derhalve schreef Arthur op zijne eindrekening eene som van 102 dollars en 50 cent, voor een halven dag honorarium op, om toch vooral niets verloren te doen gaan. Cleveland kan dus slechts op de andere helft honorarium van den gedenkwaardigen dag aanspraak maken, en moet het maar zoo zien in te richten dat hij, wanneer zijn presidentschap afloopt, er voor zorgt dat zijn opvolger ook des middags den eed aflegt; op die wijze toch kan hij slechts verhaal krijgen.

Business is business, het woord geldt zelfs voor den president van de grootste republiek der wereld.

Van verschillende zijden heeft men getracht eene verklaring te zoeken voor de weinig bevredigende uitkomsten, die onlangs werden verkregen bij de overgangsexamens aan onze hoogere burgerschool. Doch in alle tot dusver geopenbaarde stukken, hoe doorwrocht ze overigens zijn, blijft het hart der kwestie onaangeroerd. Nergens is melding gemaakt van den hoogst storenden invloed, op de lessen onderzonden door het roekeloze frikkadel-hakken in de keuken van den bewoner der vroegere directeurswoning.

En toch kwam het dien ten gevolge, in de laatste maanden, schier dagelijks voor, dat leeraren met slappe zenuwen geregeld de kluts kwijt waren; terwijl knapen, die anders heel sterk in het Hollandsch zijn, zaten te Hottentotten.

Wil of kan het bewuste kokki niet met meer bescheidenheid hakken, dan worden doortastende maatregelen, ten opzichte van dat vrouwensch, met den aanvang van den nieuwen cursus dringend geboden. Of en, zoo ja, in hoever — en langs welken weg — tevens het plaatselijk frikkadelmisbruik voor tragsgewijze beperking en latere afschaffing vatbaar is, zal echter al aanstonds een punt van onderzoek en ernstige overweging dienen uit te maken.

B. H. B.

Door de regeering is afwijzend beschikt op het door den directeur van Justitie gedaan voorstel om bij den residentieraad te Djoejakarta een afzonderlijke griffier in dienst te stellen.

B. H. B.

Volgens een bericht van den resident van Probolinggo dd. 28 dezer is het gerucht juist, dat de vulcaan Smeroe nog niet tot rust is teruggekeerd.

Een nieuwe spleet heeft zich gevormd op de helling van dien berg in den ouden weg, waaruit voortdurend vuur naar beneden loopt, zonder dat er vuur van boven uit den krater komt. De mijnningenieur Fennema, op weg naar den top van den Lamongan, is door den resident verzocht den toestand van den Smeroe op te nemen, ter voorkoming van paniek.

B. H. B.

De Gouvernements koffie oogst van Java is op 30 April geraamd voor dit jaar op 646,470 picol.

SUIKER. Te Soerabaja is een groote partij suiker voor f 12 afgedaan.

De Soer. Ct. bevat het voor 't moment onwaarschijnlijk bericht dat partijen suiker voor 14 $\frac{1}{2}$, zouden zijn afgedaan.

Hoe beter het gaat met de prijzen der producten, hoe aangenamer het ons en iedereen wezen zal, maar men wachte zich voor speculatieberichten.

I. V.

Telegrammen van de Locomotief.

Ingedeeld te Soerakarta, de eerste luitenant der infanterie J. H. J. Reiche;

te Fort de Kock, de eerste luitenant der infanterie Weuringh;

te Batavia, de tweede luitenant-kwartiermeester van de Kastele;

te Weltevreden, de officier van gezondheid Lijkjes; te Atjeh, de eerste luitenant-adjudant G. J. van Hoogenhuijze.

Overgeplaatst naar Banka, de eerste luitenant der infanterie J. Hazenberg;

naar Fort de Kock, de eerste luitenant der infanterie H. C. A. Neeteson;

naar Muntok, de kapitein-intendant J. E. Jautze;

naar Atjeh, de kapitein intendant H. Kits van Heijningen;

naar Atjeh, de kapitein-kwartiermeester L. Maurer;

naar Atjeh, de tweede luitenant-kwartiermeester L. de Rook;

naar Padang, de tweede luitenant-kwartiermeester G. G. Lion;

naar Semarang, de eerste luitenant-kwartiermeester P. A. Struijvenberg;

naar Weltevreden, de officier van gezondheid der eerste klasse W. J. Oosterhoff;

naar Buitenzorg, de officier van gezondheid der tweede klasse J. M. H. van Dorssen;

naar de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo, de eerste luitenant der infanterie M. W. Thijssen en C. de Visser;

naar Djambi, de officier van gezondheid der tweede klasse J. C. T. Scheffer.

Ontheven, eervol van zijn betrekking als lid der commissie tot het afnemen van het eindexamen der hoogere burgerscholen, W. L. D. Onken, leeraar in de Duitsche taal en letterkunde aan de hoogere burgerschool te Soerabaja.

Benoemd tot lid der commissie M. J. H. ter Linden, leeraar in de Duitsche taal en letterkunde aan de hoogere burgerschool te Batavia.

Tweejarig verlof naar Europa verleend aan den officier van gezondheid der eerste klasse M. M. Bleekrode.

Ontslagen, eervol, op verzoek, de kapitein der infanterie F. Anten.

Uit Batavia, 1 Juni. Eénjarig verlof verleend aan J. de Gruijter, aspirant-contrôleur, Celebes en onderhoorigheden, noorderdistricten.

Benoemd tot aspirant-contrôleur, de ambtenaren ter beschikking, Dijkstra en van der Hout.

Ontslagen, eervol, op verzoek, H. Menke, commies der eerste klasse bij de rekenkamer.

Bevorderd tot kapitein der infanterie, de eerste luitenant C. F. G. Götz.

Het stoomschip *Utrecht* is op de reis herwaarts eergisteren te Suez aangekomen.

Het stoomschip *Samarang* is van Southampton herwaarts vertrokken.

De Engelsche mail, met berichten loopende tot 1 Juni, is hier heden aangekomen.

Baron van Lijnden, kamerheer des Konings, is overleden.

De heer Mieling, directeur van 's lands drukkerij in Nederland, is benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Aangeslagen vendutien.

Op Woensdag 3 Juni te Pasarkliwon, van paarden.

Op Donderdag 4 Juni des voormiddags ten 10 ure, in het local van het vendukantoor van een half aandeel van het perceel te Tjokro Negaran staande ten name van de Chineschë vrouw Tjan Tjoet Nio alias Tjan Mentro.

Op Vrijdag 5 Juni te Pasarkliwon van den inboedel van den Heer O. E. Swaving.

De vendumeester,
H. C. Fisser.

Advertentiën.

Voorspoedig bevallen van een zoon L.

J. L. SCHULTZ - LUTHER.

Eenige en Algemeene

Kennissgave. (117)

Vendutie wegens vertrek.

Op Maandag 15 Juni 1885

te WONOGIRI

ten huize van den WelEdelGestrengen Heer

A. C. SCHEPPER,

Assistent Resident

(121) SOESMAN & Co.

Guatamala zaad

versch en prima kwaliteit te koop aangeboden.

Adres No. dezer. (120)

Gezocht:

EEN PERSOON, GRONDIG BEKEND MET DE

INDIGO KULTUUR,

zoo wel aanplant als bereiding als met den bouw der fabriek.

Adres met referentiën, onder het MOTTO INDIGO, in te zenden aan de Heeren THIEME & Co., te Soerabaja.

(119)

PAARDEN-VENDUTIE.

OP WOENSDAG, 3 JUNI 1885.

zullen wij publiek verkoopen:

20 SAVOENEEZEN,

te SOERABAJA

aangebracht en te bezichtigen op

Pasar Kliwon

naast de Inlandsche School,

Voorts:

28 prachtige Madureesche trekossen; melkgevende Koeien met Kalveren, w. o. een Europeesche bezette Koe.

En bij tijdige aankomst,

twee deugdzame rijpaarden.

De vendutie zal gehouden worden in de VOORSTRAAT.

(118) SOESMAN & Co.

Verkrijgbaar:

Loten voor de Geldloterij te Samarang ten behoeve van het Roomsche Katholiek Weeshuis en van het Hulpfonds van St. Vincentius à Paulo te Samarang groot f 300,000.

DE PRIJZEN ZIJN:

1 prijs	van	f 100.000
1 >	>	20.000
2 prijzen	>	10.000
3 >	>	5.000
10 >	>	1.000
10 >	>	500
100 >	>	100
100 >	>	50

Loten zijn tegen contante betaling en op franco aanvraag à f 10 het lot verkrijgbaar, bij aanvraag per post onder inzending van een postzegel à 10 cents voor frankering.

De dag der trekking zal nader worden aangekondigd.

THOFT & KALFF en

(57) SOESMAN & Co.

INDISCHE-BODEGA

Ontvangen:

Een partijje exquisite witte portwijn, minder zoet van smaak dan de tot nu toe aangevoerde.

(286)*

Amsterdamsche Apotheek.

Eenig Agentuur voor Soerakarta voor zoo gunstig bekende WIJNEN:

Merk PLATÓN & Co. Batavia.

(70) A. MACHIELSE.

Amsterdamsche Apotheek.

Leverwater

(296)* A. MACHIELSE.

SOESMAN & Co.

belasten zich steeds met het houden van Huis- en Commissievendutien

(28)

Ontvangen.

Koperen libellen
Boussoles
Planchetten (met kogelbeweging en drievoet)
Fichesdoozen en stellen fiches
Prentboeken
Timmerkasten
Passerdoozen
Gezelschapsspelen

(110) THOFT & KALFF.

SALON DE COIFFURE

Heerenstraat—Solo.

Heeft pas ontvangen:

Extra kwaliteit zwarte viltten hoeden van af f 7.—; Grijsze viltten zonnehoeden; zwarte en fantaisie dassen, kragen, hemden, sokken, handdoeken van af f 12.— tot f 14.— sponzen, kammen, wandelstokken, heeren-dames en kinderschoenen in alle soorten.

Parfumerien van Ed. Pinaud, Veloutine Cles, Faie, Oriza lactée, Heeren glacé handschoenen enz.

Alle soorten van Wijnen en likeuren.

(61)

J. B. AUTHIER.

De ondergeteekende,

belast zich met den in- en verkoop van producten te Semarang.

Verschaft werkkapitaal aan Landbouwondernemingen en verleent voorschotten op producten.

Een en ander tegen nader overeen te komen conditiën.

(233)

L. C. SCHALKWIJK.

Toko- Authier

HEERENSTRAAT—SOLO,

heeft ontvangen:

Een factuur damesartikelen bestaande uit

Afgepaste wollen — en zephir japonnen, cachemiren, satijnen zephirs en tartans in alle kleuren, de nieuwste soort dameshoeden, bloemen, ruches, corsetten, jongens- en meisjeskousen, dames witte glacé-handschoenen enz.

A. AUTHIER

(47)

Modiste.

Eenige uren beschikbaar

tot het geven van onderricht in het

HANDTEKENEN

Gerards.

(79)

HOTEL SCHOLTEN.

Koolteer en Zweedsche teer

in vaten, blikken en flesschen

verkrijgbaar bij

263

SOESMAN & Co.

Verkrijgbaar:

Djatibrandhout te soort en fabrieksbrandhout.

Bestellingen op balken, dakribben, panlatten en sirappen worden tegen billijke prijzen aangenomen en ten spoedigste afgeleverd.

(85)

BERTHO CARLI.
Adiwidjajan.

Kuiper Kebalen.

Beleefd aanbevolen voor het repareren van NAAIMACHINES.

(95)

MEVROUW A. AUTHIER

Heerenstraat Solo,

Beveelt zich beleefd aan tot het maken van Bruids- Wandel- en Kindertoiletten.

(29)

J. B. AUTHIER.

CIRCULAIRE.

WelEdele Heer!

Bij de belangstelling, welke tegenwoordig alles opwekt wat op de SUIKERRIETCULTUUR en de vermeerdering van opbrengst van Suiker, en vermindering der kosten van voortbrenging betrekking heeft, veroorloven wij ons de vrijheid Uwe aandacht te vestigen op het door ons vertegenwoordigd wordend:

Dubbel Gekoncentreerde Superphosphaat

met een hoog oplosbaar gehalte van 40 tot 45% Phosphorzuur. Door wetenschappelijke proefnemingen en door de praktijk is geconstateerd dat de Vorming van Suikersappen in het riet door de phosphorzuur geschiedt en dat door toepassing er van niet alleen eene groo-teren opbrengst van Suiker maar ook zuiverder Sappen verkregen worden.

Dit geldt voor alle Superphosphaten in het algemeen, maar waarin het door ons vertegenwoordigd wordend Chemicaal zich onderscheidt boven anderen is het hoog assimilabel gehalte aan Phosphorzuur in den geconcentreerden vorm van 40/45%; terwijl opgeloste Peruguano slechts 9% oplosbaar Phosphorzuur bevat.

Gewone soorten Superphosphaat bevatten meer als 10 tot 15% assimilable phosphorzuur, dus om dezelfde hoeveelheid phosphorzuur te verkrijgen als door ons in een Ton Superphosphaat geleverd worden, zoude men circa 3 Ton van het gewone Superphosphaat of 4 a 5 Ton Peruguano noodig hebben, dus ook 3 of 5 maal zooveel vrucht te betalen.

De opsluiting (Concentratie) heeft plaats volgens een nieuw Systeem en wel zonder gebruikmaking van Zwavelzuur, zoodat het geen vrij Zwavelzuur bevat.

Het vrije zwavelzuur namelijk is een der grootste vijanden der Crystallisatie der Suiker.

Grootere opbrengst van Suikersappen van zuiverder kwaliteit, eenvoudiger verwerking dier Sappen, minder Residu en werkloon en grootere opbrengst van Suiker van betere kwaliteit zijn de resultaten van de gebruikmaking, waartegen de kosten niet in verhouding staan.

De prijs van het DUBBEL GECONCENTREERD SUPERPHOSPHAAT is: f 0.18 per Kilo of f 180 per Ton of 11.25 per Picol franco Rotterdam op den basis van 40 pCt. assimilable Phosphorzuur.

De juiste berekening heeft echter plaats naar de juiste procentgewijze gehalte van het geleverd assimilable Phosphorzuur tot den prijs van f 0.45 Cent per Kilogr.

1000 Kilo SUPERPHOSPHAAT à 41 2/10 % PHOSPHORZUUR kosten dus: 412 Kilo à 45 cent f 185.50.

Voor een oppervlakte gelijk aan eene Java Bouw is benoedigd 140 Kilo SUPERPHOSPHAAT.

Hierbij moeten gevoegd worden (ten einde circa 20 % Stikstof aan te brengen) 90 Kilo Boengkil of Zwavelzure Ammonia.

De kosten worden dus: 140 Kilo Superphosphaat à 18 Cent. . . . f 25.20. vrucht per S. S. à f 50 per Ton 2.50 à . . . . . 3.50. circa 90 Kilo Boengkil à ?

Hierover staat eene vermoedelijk meerdere opbrengst van 1000 Kilo of 16 picol per Java Bouw.

De aflevering geschiedt onder Contrôle van en het gehalte Phosphorzuur wordt bepaald door het Proefstation verbonden aan de Rijkslandbouwschool te Wageningen.

Bij elke levering wordt eene Analyse gevoegd van dit proefstation en van de geleverde partijmonsters onder verzegeld cachet bewaard.

Wijze van Aanplant:

De meststof dient circa 4 weken voor den aanplant in den grond gebracht te worden en circa een handbreed van den wortel af en 2 à 3 inches diep geplaatst te worden.

Noodzakelijk is dat het Superphosphaat vermengd worde met Boengkil of eene andere Stikstof aanbrengende meststof, daar het Superphosphaat geene andere meststofhoudende bestanddeelen bevat als het Phosphorzuur en dit laatst werkte alleen op de saprijkheid van het riet, niet direct op den groei der planten.

Hoewel wij boven de maatstaf aangaven der benoedigde hoeveelheid per Java bouw, zoo spreekt toch van zelf dat de meerdere of mindere uitgewerktheid der grond hierbij eene voornaam factor is.

De genoemde hoeveelheid van 150 Kilo per Java Bouw geldt voor geheel uitgewerkte gronden.

Gaarne zenden wij UEd. op aanvraag eene kleine hoeveelheid tot analyse.

Per draad kunnen Orders uitgevoerd worden, om per eerste stoomer te worden geleverd, bij eene hoeveelheid van 10 Ton.

Wij vertrouwen dat de gegevene inlichtingen U eene reden mogen zijn tot eene proefneming, welke met zorg uitgevoerd, slagen moet.

Hoogachtend,

H. E. HOLTY & Co.
Agenten te

(122)

Botavia.

BECKER & Co. SOERABAIJA.

WERKTUIGKUNDIGEN.

Handelaren in machinerieën en fabrieksbe-
noodigheden.

HEBBEN IN VOORRAAD:

Een groote partij **L. T. L** en **Balk-
IJzer** in alle afmetingen.

Staaft en plaatijzer van alle dikten,
waarbij van 6'x2'x1/2" en 1/4"

**Staaft en plaatkoper en Koper-
draad.**

Groote—sorteering—**Moerbouten** en
Klinknagels.

Koperen Kranen

en **Stoomafsluiters.**

India rubber van af 1/8" tot en met
1" dik.

Gaspijpen met hulpstukken tot
en met 4"

Geklonken pijpen tot 12" diameter
geperst op 10 Atmosferen.

Prima kwaliteit **Engelsche drijfrie-
men**, enkel en dubbel.

**Hand, Centrifugaal, Stoom-
pompen** en **Brandspuiten.**

Snijgereedschap voor gas en
Witworthdraad.

Alle soorten **Verfwaren.**

**Boor en Ponsmachines, Draai-
en Schaafbanken.**

Stoommachines netketels op een
fundatieplaat.

Kiezelguhr compositie, de beste
bekleding tegen warmte-uitstraling.

Dinas Cristall, een nieuw soort
vuurklei. Van welke laatste artikelen zij
eenige agenten voor Java zijn.

Verder **alle artikelen, benoedigd
voor landelijke ondernemingen.**

Hunne zaak op grooten omzet gebaseerd zijn
de, hebben zij hunne prijzen zeer billijk en
beneden concurrentie gesteld.

Gaarne belasten zij zich met toezicht hou-
den op aanaak van **Machinerieën en
reparaties** daarvan, en nemen **bestel-
lingen** aan op diverse werktuigen. (90)

INDISCHE BODEGA
 Directe aanvoeren
VAN
Spaansche en Portugeesche
WIJNEN.
N. B. van af heden ook verkrijgbaar:
MOSCATEL.

Witte en Roode Port . . . . . f 15.— per
Malaga, Muscatel en Vino Dulce, 13.50 f 12 ff
Pale-, Gold- en Dry-Sherry „ 12.— „ cont.

Eenige agenten voor Solo
THOFT & KALFF

Amsterdamsche Apotheek
Poeder tegen miltvuur
f 1.50 per pond. (311)*

Het Huis D. HUTINET

PARIJS 18, Avenue Parmentier, 18 PARIJS

Bekroond op alle Tentoonstellingen, en laatst met de Zilveren Medaille op de Tentoonstelling te Amsterdam 1883

Het belangrijkste huis van Europa voor: **MENUS** voor **DINERS, VISITKAARTJES, BALKKAARTJES**
KAARTJES IN BLADEN, CHROMO KAARTJES, KALENDERS.

Dit huis maakt zelve alle **Photographie artikelen, Drooge Platen, Chemische**
Producten, Kaarten, Bakken (porcelein), **Appareils instantanés** en anderen.
Bestellingen vergezeld van dekking op Europa te zenden aan mijn vertegenwoordiger
hieronder vermeld, of aan mijn huis.

BLANGRIJKE OPMERKING
Alle Artikelen van mijn Huis dragen mijn Fabrikmerk **Ch. D.** of mijnen naam.
Monsters en Catalogussen te verkrijgen bij **VOGEL VAN DER HEYDEN & Co.** Soerakarta.

Nederl. Indische Levensverzekering

EN

Lijfrente Maatschappij TE BATAVIA.

Inlichtingen omtrent verzekeringen b. v. Kapitaal bij overlijden, Immer-trekkende verze-
kering;— ook omtrent die volgens het onlangs aangenomen **VERLAAGD** tarief voor **WEE-
ZENFONDS**, worden gaarne verstrekt door

den Agent te Soerakarta
J. H. VAN OMMEREN.

(17)

THOFT & KALFF — Soerakarta.
leveren op aanvraag dadelijk
Schijfschietregisters en **Afstandsbe-
pingen**, afzonderlijk gebonden.
Gedrukte Aanteekeningboekjes.
Naamlijsten.
Kleedinglijsten.
Strafboeken.
Menageboeken met **sterkte Register.**
Proces-Verbaal. Getuigen Verhooren.
Beklagden Verhooren.
Vendoverantwoordingen, enz. enz. (4)

Verkrijgbaar

Etappe-Kaart van Java
Topograph.Kaart van Soerakarta
Id. > Djokjakarta
Prachtalbum
Merk-en stempelinkt
Rundchrift penen
Prachtbijbel Gustave Doré
Balboekjes
Goupil-gravures
Ivoren duimstokken
Perry-scharen
Biscuit beeldjes
Orillon passers
Honderdjarige almanakken
Sigaretten papier
Faber's boodschapleitjes
Enz.

(3) **THOFT & KALFF.**

Amsterdamsche Apotheek.

Soerakarta.
**Bayrum. Alcoholisch wasch-
water.**
(101) **MACHIELSE.**

Amsterdamsche Apotheek

SOERAKARTA.
Eenig depôt voor Soerakarta van
Kaapsche Wijnen.
(25) **A. MACHIELSE.**

Amsterdamsche Apotheek

Soerakarta.
Glykoline, middel tegen de hoest in
1/4 en 1/2 fleschjes à f 4.— en f 2.—
Migraine Stiften f 2.— per stuk.
356 **A. MACHIELSE.**

BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ
„de Oosterling,”

BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ
„Veritas.”

Bij het Agentschap dezer Maatschap-
pijen bestaat, op zeer aannemelijke voor-
waarden, gelegenheid tot verzekering
tegen brandgevaar, van alle soorten Ge-
bouwen en Goederen.

De Agent te Soerakarta,
J. H. VAN OMMEREN.
(16)

Steeds voorhanden:

POSTTARIEVEN.
TELEGRAAF-TARIEVEN voor 3 kringen be-
rekend tot 200 woorden.
TARIEVEN voor KOELIELOONEN buiten
de lijn.
(6) **THOFT & KALFF.**

Verkrijgbaar bij THOFT & KALFF

blanco aanvragen tot geleide-
biljet voor vervoer van koffij,
met ontvangstbewijs voor koffij-
sijpas. (193)

Verkrijgbaar

bij
THOFT & KALFF.
Avonturen
van
Baron von Münchhausen
(in het Javaansch)
Prijs f 5.— franco per post f 5,50.
(82)

Amsterdamsche Apotheek.

Ontvangen:
Keatings Cough Lozenges.
Middel tegen de hoest.
(105) **MACHIELSE.**

Amsterdamsche Apotheek.

Ontvangen
ROODE KRUIS PILLEN
EN
SIROP van Dr. ZED.
(28) **A. MACHIELSE.**

AGENTSCHAP SOERAKARTA. der Bataviasche Zee- en Brand- Assurantie Maatschappij.

De ondergeteekende sluit verzekeringen te-
gen brandgevaar, op de gebruikelijke voor-
waarden.
(14) **A. MACHIELSE.**

Verkrijgbaar

Thoof & Kalff — Soerakarta

PAPIEREN IN DIVERSE SOORTEN.
ENVELOPPEN.
KANTOORBENODIGDHEDEN.
INKTEN, IN ZEER VELE SOORTEN.
PRACHTALBUMS.
DIVERSE SPELLEN, enz. enz. (5)

THOFT & KALFF — Soerakarta

bevelen zich beleefdelijk aan voor hunne
Drukkerij en Binderij

en

HANDEL
in Papier-, Schrijf- en Kantoorbehoefden.
Spoedige bediening en nette aflevering ge-
garandeerd.
PRIJSCOURANTEN worden steeds gratis
verstrekt. (7)

Stellen zich verantwoordelijk voor de wet
DE UITGEVERS.

Sneldruk — THOFT & KALFF — Soerakarta,